

nevedl záznamů ani o počtu hodin, ani o přidělené práci, že neobstarával materiál, nepsal tkalcům hodiny za čekání atd., není pro kvalifikaci služeb žalobcových u žalované do té míry rozhodným, aby proto jeho úkoly jako vyšší nekupecké úkony nemohly býti kvalifikovány a smysl, který v tomto směru dovolatelka do rozhodnutí tohoto soudu ze dne 1. července 1924, Rv I 552/24, čís. sb. n. s. 4028, vkládá, v tomto rozhodnutí obsažen není, naopak odpovídá stanovisko v tomto rozhodnutí nejvyšším soudem zaujaté plně právnímu názoru soudem odvolacím v napadeném rozsudku ohledně kvalifikace služeb žalobcových jako vyšších nekupeckých služeb vyslovenému.

Čís. 5079.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém.

Zaměstnanci na velkém pozemkovém majetku, připadlém čsl. státu na základě mírových smluv, nepřísluší nárok na zaopatřovací požitky dle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., třebas nepožívá zaopatřovacích požitků podle normálu pro státní zaměstnance.

(Rozh. ze dne 26. května 1925, Rv I 677/25.)

Bývalý kočí na velkostatku Brandýs nad Labem domáhal se na Československém eráru placení zaopatřovacích požitků dle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby. N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byly žalobci jakožto bývalému zaměstnanci na velkostatku Brandýs n. L. přiznány zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. vůči žalovanému eráru jako vlastníku onoho velkostatku. Leč, jak žalovanému eráru, uplatňujícím dovolací duvody čís. 4 Šu 503 c. ř. s., přiznati dlužno, neprávem. Podle nesporného, pokud se týče žalovanou stranou nepopřehého žalobcova přednesu, sloužil žalobce jako kočí na velkostatku Brandýs n. L. a byl dnem 1. ledna 1918 dán s výslužným do pense. Žalovaný čsl. erár nabyt velkostatku Brandýsa n. L. po bývalém císaři Karlovi na základě mírových smluv (§ 208 mírové smlouvy Saint-Germainské ze dne 10. září 1919, čís. 507 sb. z. a n. z roku 1921 a zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n.). Tato posléz uvedená okolnost, že velkostatek Brandýs n. L. připadl žalovanému čsl. státu na základě mírových smluv, jest důvodem, proč žalobci požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. přiznati nelze. Ustanovuje § 2 uvedeného zákona, že vyloučení jsou z osob v Šu 1 jmenovaných, to jest těch, jimž se zaopatřovací požitky zákonem tím upravují, zaměstnanci a pozůstalí po zaměstnancích na pozemkovém majetku státním, dále na majetku, jenž připadl státu podle mírových smluv, na statcích nadačních a fondovních, spravovaných úředníky státními neb úředníky

odměňovanými a pro případ stáří zaopatřenými podle normálu, platného pro státní zaměstnance. Názor odvolacího soudu, že přes to žalobci nárok na zaopatřovací požitky podle uvedeného zákona přísluší, protože prý nepožívá zaopatřovacích požitků podle normálu pro státní zaměstnance, jest mylným. Odvolací soud vztahuje patrně ono shora uvedené ustanovení první věty §u 2 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. o zaměstnancích na statcích nadačních a fondovních také na zaměstnance na majetku podle mírových smluv státu připadlém, ale neprávem, neboť dle jasného doslovu uvedené věty se ono ustanovení nevztahuje ani na zaměstnance na majetku státním ani na majetku státu z mírových smluv připadlém. Pro stanovisko opačné není ani v jiných zákonech opory. Poukazuje-li žalobce na zákon (záborový) ze dne 1. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. a na jeho § 9 odstavec druhý, dle něhož jest při převzetí zabraného majetku postupovati tak, aby osoby, pro něž na zabraném majetku vážnou práva, jakož i osoby, které mají proti dosavadnímu vlastníku právo z poměru služebního, zaopatřovacího nebo pachtovního, nebyly zkráceny, dovolává se tohoto ustanovení, pokud jde o zaopatřovací požitky podle zákona čís. 130/21, mylně, neboť dotyčným ustanovením záborového zákona nebyly míněny tyto zaopatřovací požitky a to již proto, že požitky ty upraveny byly až zákonem pozdějším. Záborového zákona nelze se však dovolávati pro přiznání zaopatřovacích požitků, o které se jedná, zejména proto, že sám zákon, dotyčné požitky upravující (čís. 130/21), jak shora uvedeno, bývalé zaměstnance na pozemkovém majetku, státu podle mírových smluv připadlém, výslovně z řad těch, jimž se zaopatřovací požitky v úpravě podle uvedeného zákona přiznávají, vyloučil. Rovněž z ustanovení §u 12 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 13. července 1922, čís. 215 sb. z. a n. nelze dovozovati, jak činí žalobce, že jest stát povinen bývalým zaměstnancům na majetku, podle mírových smluv mu připadlém, plniti zaopatřovací požitky podle tohoto zákona. V dotyčném §u stanoví se toliko, kdo jest zaopatřovacími požitky povinen, kdežto otázku, kdo na požitky podle uvedeného zákona má nárok, řeší předchozí §§ 1 a násl., a komu podle těchto §§ nárok na zaopatřovací požitky nepřisluší, tomu jich § 12 nedává. Žalobce jako bývalý zaměstnanec na majetku, žalovanému státu podle mírových smluv připadlém, nároku na požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nemá a, byly-li mu nižšími soudy přiznány, stalo se tak neprávem. Tím odpadá řešení otázky, kterou se odvolací soud zabýval a kterou se zabývá též dovolání, zda Čsl. stát jest ohledně statků, jemu podle mírových smluv připadlých, najmě ohledně velkostatku Brandýs n. L., právním nástupcem těch, kdož podle §u 11 zákona čís. 130/21 jsou zaopatřovacími požitky bývalým zaměstnancům povinni, a zda ručí za plnění těchto požitků (§ 12). Tuto otázku bylo by řešiti, kdyby žalobce patřil k osobám, v §u 1 uvedeného zákona jmenovaným, tedy kdyby nárok na zaopatřovací požitky podle tohoto zákona měl, tomu však, jak shora uvedeno, tak není. Podotknouti jest, že v rozhodnutích Nejvyššího soudu, jichž se žalobce dovolává (sb. n. s. 2572, 2690 a 3720) otázka, o kterou se v tomto sporu jedná, zda bývalý zaměstnanec na pozemkovém majetku, Čsl. státu podle mírových

smluv případlém, má nárok na zaopatřovací požitky podle zákona čís. 130/21, není řešena.

Čís. 5080.

Zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.

Lhůta ř. 34 zák. jest lhůtou propadnou. Lhůta ta nevztahuje se na případy, kdy byla dána řádná výpověď po rozumu ř. 20 zák.

Bylo-li umluveno při ujednání služební smlouvy, že lze trvání její přerušiti buď výpovědí příslušející zaměstnanci nebo zrušením služebního poměru, příslušejícím zaměstnavateli z důvodů ř. 27 zák. o obch. pom., není zaměstnavatel oprávněn ukončiti služební poměr výpovědí.

(Rozh. ze dne 26. května 1925, Řv I 770/25.)

Žalobce byl přijat za zaměstnance žalované banky na základě služební smlouvy, v níž bylo právo výpovědi vyhraženo žalobci, banka pak byla oprávněna zrušiti služební poměr jen z důležitých, závažných důvodů po rozumu ř. 27 zák. o obch. podm. Dostav od likvidující žalované banky výpověď, domáhal se na ní žalobce zaplacení služebních požitků za zbývající služební dobu i zaplacení kapitalisovaného výslužného. Procesní soud prvního stádu neuznal žalobní nárok důvodem po právu, odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: V tomto sporu jde především o řešení sporné otázky, zda služební smlouva jest se strany žalované banky — mimo případy ř. 27 zák. o obch. pom. — nevypověditelná. Podle jasného znění smlouvy dlužno otázku tu zodpověděti kladně. Kdežto žalobci »přísluší právo k výpovědi ze služebního poměru na půl roku«, přísluší bance »právo zrušiti služební poměr« a »jen z důležitých, závažných důvodů po rozumu ř. 27 zákona ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.« a ještě s tím obmezením, »že Vaše onemocnění, byť i trvalo déle 6 neděl, dočasná invalidita nebo narukování k vojsku, nemůže býti důvodem pro zrušení tohoto poměru bankou«. Tím jest zřetelně projeven úmysl stran, že právo na výpověď je vyhraženo jen žalobci, nikoli též bance, která si vymínila toliko zrušení smlouvy a jen z důležité příčiny podle ř. 27 zákona. Výkladu tomu nevádí ani odstavec »ustanovení Vaše je na dobu neurčitou«, neboť hned na to následující ustanovení vysvětluje, že trvání smlouvy je neurčitým, poněvadž ji mohou strany rozvázati, a sice žalobce výpovědí, žalovaná zrušením. Z toho plyne nezbytný závěr, že žalovaná banka nemůže tuto smlouvu vypověděti, nýbrž jen zrušiti z důležitého důvodu ř. 27 zák. o obch. pom. a ještě s obmezením výše zmíněným. Nelze proto přisvědčiti právnímu názoru prvního soudu, že žalovaná nezaručila žalobci »nevypověditelnost« smlouvy, že si naopak vyhradila výpověď dle svého zdání, neboť názor ten odporuje úmyslu stran, smlouvou zřetelně projevenému. Žalovaná banka také smlouvu tu nezrušila, nýbrž vypověděla dne 15. května 1923 ke dni 30. června 1923, odůvodnivši výpověď likvidací banky, kterou prý ji